

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer csötörtökön és vasárnap.

Á r a :

Egész évre . . . 6 ft. — kr.

Félévre . . . . 3 ft. — kr.

Negyedévre . . 1 ft. 50 kr.

A szerkesztő szállása: Színház-utca 404. szám.

NEMERE.

Politikai, közgazdászati és társadalmi lap.

Hirdetési díj:

4 hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért 4 kr. (1—10 sornyi hirdetés ára mindig 40 kr.) — Bélyegdíj minden ígatáskor 30 kr. — Nagyobb hirdetések nálunk szerint. — Hirdetések fölvetnek a szerkesztőségnek.

Előfizetési felhívás

„NEMERE“

politikai, közgazdászati és társadalmi lapra.

Az első évnegyed folyó hó végével letelvén, felkérjük évnegyedes előfizetőinket megrendeléseik minél előbbi megújítására, hogy a jelen mozgalmas időben lapunkat fennakadás nélkül kézhez kapják.

Előfizetési árak:

Egész évre 6 frt. — kr.

Fél „ 3 „ — „

Negyed „ 1 „ 50 „

Előfizetésre a postai utalványokat kérjük használni, melyek bérmentesítése csak 5 kr.-ba kerül.

Az előfizetések a „Nemere szerkesztőségéhez“ czim alatt Brassó, nagy-piacz 223 sz. alá küldendők.

A „Nemere“ szerkesztősége.

Brassó, 1872. márcz. 20.

Márczius 15-ikén, nemzeti fejlődésünk, szabadságra ébredésünk nagy emléknapján, tisztelegtek az országos Deák-párt központi bizottságának küldöttjei a párt vezérének Deák Ferencznel.

Márczius 15-ikét, mint a magyar nemzet igaz boldogságának nagy napját, most 24-ik évfordulóján, méltón ünnepelte meg a Deák-párt. Márczius 14-ikén a „Hungaria“ nagy termében értekezletet tartott, hol a fővárosi és vidéki tagok mind megjelentek. Az elnök Szapáry Antal megnyitván a gyűlést, indítványoztatott, hogy a gyűlés Deák

Ferencznel küldöttségileg fejezze ki tiszteletét. Az indítvány egyhangulag elfogadtatván, az elnök kinevezte a küldöttség tagjait.

Ezután Pulszky Ferencz szólalt fel. Emelkedett beszédében ecsetelte a Deák-párt működését, és egy visszapillantást tett az utolsó öt év vívmányaira; szemügyre vette a Deák-párt működésének eredményét, melyben oly lépéseket lát megtéve, minőkről a 48-kor álmodni sem mert. A főváros öt év alatt egészen új vásossá lett, átalakult és gazdagodott; nemzetgazdaság és pénzügyek terén hitel termett s az megszabadult az alkotmány helyre állítása óta.

Tárgyaltatott a szervezkedés kérdése, s rövid vita után megválasztott egy 22 tagu és egy 14 tagu „levelezési, sajtó és statisztikai választmány.“

A kiküldött bizottság márczius 15-ikén tisztelegtet Deák Ferencznel, kit Rajner Pál üdvözölt egy rövid beszédben. Tolmácsolta az osztatlan bizalmat, melylyel a párt, vezéréhez ragaszkodik. Az éljenzéssel fogadott beszéd után Deák Ferencz körülbelül a következőket mondá:

Barátim! Meghatva szívességtetek által, nem tudom kifejezni köszönetem mélységét azon megtiszteltetésért, melyben részesítettetek. Öt éve, hogy ezen ösvényen járunk, elmondhatom, hogy csak öt éve, mert előbb csak óhajítás volt az, a mi most nagy részben való. Programról szólni most fölösleges, a program azon része, mely a közjogi kérdéseket illeti, ki van fejezve a kiegyezési törvényben, hiszen a párt ezen az alapon alakult, és csak az szakadhat el a párttól, a ki ezen alapot elveti! Ezen az alapon akarunk tovább is haladni.

A mi a reformkérdést illeti, itt sem lehet többet mondani, minthogy a szabadelvű demokracia alapján akarunk haladni és létrehozni a mi létrehozható. Általában az elmélet és a gyakorlat közt az életben különbség van, mert az elmélet a tudomány szabályait, a logika következtetéseit veszi tekintetbe, és ezekkel a nehezebb kérdéseket is meglehet oldani papíron.

De az életben egy más factor is van, és ez az ember, és az ember akarata. A gyakorlatnak nincs akarata, ez a józan okosság szabályai szerint formuláztatik. Az embernek van akarata, még pedig gyakran igen furcsa aka-

ratja. Az képezi a nehézséget, hogy az elmélet miként lehet átültetni a gyakorlatba, és gyakran tapasztaltam annak igazságát, mit Bentham mondott, hogy „a jónak legnagyobb ellensége a jobb.“ A jó előmozdítására az igen keveset tesz, a ki a jót csak azért nem fogadja el, mert jobbat is tudna létrehozni.

Nagy hiba az, ha valaki akár valamely alkotmányt, akár valamely intézményt csak részleteiben akarna megítélni, mert . . . lehet ma oly alkotmány, oly törvényhozás, oly kormány, melynek hibái ne lennének. Mindenekelőtt egészében kell a dolgot megítélni. Mint a kereskedő, ki abból itéli meg üzlete állását, hogy a bilance hogy áll: ugy a politikában is, mely a legnagyobb tudomány, épen ezen szabályt kell követni. Ha valaki azt tüzi ki feladatul magának, hogy akár a kormánynak, akár a törvényhozásnak intézkedéseiben azt tekinti, mi hiányzik belőle, mi az a mi hibás, mi az a mi elmaradt, mint mindenütt, nálunk is azt fogja találni, hogy van hiány, s hogy nem minden tökéletes.

De nekünk az a feladatunk megítélni, vajjon egyik vagy másik eljárásban a jelen körülmények közt több-e a jobb, mint a hiányos. Hiányt lehet felfedezni többet, de azért mert hiányos valami, azt elvetni anélkül, hogy hiánytalant tennék helyébe, helytelen eljárás lenne, mert akkor ismét hiányos lesz az új, minthogy tökéletest alkotni nem birunk, s ismét ott lennénk, hol előbb voltunk.

De most nem az a kérdés, hogy ez vagy amaz hiányos volt-e; hanem az, hogy az alap fenntartás-e? Ha igen, akkor a cselekvény terére kell lépünk, és a többségre támaszkodva, ha lehet azt újra megnyerni. Itt a ti bölcsességteteknek jutott a feladat megtenni a teendőket. Ehhez pedig mindenkinek felett szoros összetartás szükséges. Bizonyosan lesznek köztetek olyanok, kik ezzel vagy amazzal nincsenek megelégedve, de fontolják meg azok, hiánytalant teremteni nem lehet s áldozzák fel egyéni nézeteiket a közös nagy czélnak, mely ismétlem szoros összetartást kíván.

TÁRCZA.

Berlini levél.

1872. márczius 8-ikán.

A londoniak már megülték nagyszerű háláünnepeket, míg a berliniek folyó hó 22-én fogják az örömteljes császári születésnapot megtartani. Hogy az ősz felség 76-dik születésnapját minő ünnepélyes jelenetekkel ülik meg: a felől egyes részletek fekszenek előttünk.

Az egész hadsereg ünnepi templomozást tart és díszszemlére lesz felállítva. A hol csak tüzéség állomásoz, ez a megjelölendő vezényszóra 100 üdvölvést ad, mely után a tisztikar és legénység szokásos megvendéglése következik. Az egyetemen és a művészeti akadémián nyilvános üléseket tartanak, melyeknek tárgyait alkalmi beszédek, felolvasások fogják képezni. A községek részéről pedig abban fog nyilvánulni az öröm napban való részvét, hogy a városi árvaházak kisdedeit, valamint a városi kórodák és dologházak betegeit fényesen megfogják ajándékozni.

Ez ajándékozás azonban — bármily „fényesnek“ is inja azt a napi sajtó — kétségtelenül meszsze mögötte marad azon dotatióknak, melyek az utolsó háboru jelesb hadfőinek jutalmazása gyanánt szintén a felség születésnapján lesznek kihirdetve. E gazdag — valóban császári — adományok, miként előre hallhatni, négy osztályba vannak sorolva: herczeg Frigyes Károly, gróf Moltke tábornagy, gróf Roon hadügyminiszter és Manteuffel tábornok külön külön 300.000 tallért kapnak; a második főösszeg, melylyel többek közt Delbrück államminiszter és

Werder tábornok lesz jutalmazva, 200,000 tallér; a harmadik főösszeget, mely 150.000 tallérból áll, a bajor király fogja kapni, hogy azt saját serge érdemesb tisztel között ossza ki; végre többek a hadvezérek közül egyenként 100,000 tallérral lesznek jutalmazva. Összesen mintegy 22 egyén fog jutalomban részesülni.

A közölt részletek és a számok végén látható nullák eléggé meggyőzhetnek mindenkit, hogy Berlinben csak ugyan fényes és ürvendetes ünnepélyre készülnek, mely méltó befejezése lesz a bőjti idénynek.

Mert ne tessék azt gondolni, hogy a prot. főváros hűshagyókedd óta bűnbánó színt öltött volna magára. (Tegye ezt, a kinck van oka a vezeklésre.) Ellenkezöleg! A báltermek ajtóit hamvazó szerdán elfeledték bezárni s maig is nyitva állnak. A félhivatalos estélyek egyik-másik követnél vagy az uralkodó család valamelyik tagjának születés vagy névnapja, számos egyet alapítási évfordulója sat. sat. épen oly vidám hangulat, élénk részvét s magas kedvű dinom-dánom mellett folytak le most, mintha csak farsang közepe lenne.

Ide járul még azon szünni nem akaró concert-mania, mely Berlinben hónapok óta uralkodik.

A zeneidény legfényesebb pontját kétségkívül azon zeneestély alkotja, melyet Berlin első rangu művészei és művésznői mult hó végén a rokkantak fölsegélyezését czélzó Vilmos alap javára rendeztek. A belépti-díj nem több, csak egy — „Friedrichsdor“ volt! Hogy az udvar ez élvezetes estélyt magas látogatásával megtisztelte: az önkényt következik, miként másfelől könnyen elgondolható, hogy az ily magunkféle szegény halandó a szokatlan magas díja concertról szépen elmaradt s ép azért levelemben

nem is irhatok bővebben erről; hanem aztán annál többet a „symphonia zenekar“ és a „concertház“ előadásairól.

A kevés tagu symphonia-társaság hetenként csak kétszer játszik jobbara a classicusok symphoniái közül, miert nevért is kapta. Előadásait igen tisztos közönség szokta hallgatni, mely többnyire a közép és alsó polgárosztályból gyűl össze. A csinosan öltözött leányok horgolnak (helyesebb magyarsággal háklíroznak), kötnek vagy varrnak, csövegnek egymás közt és a hasonló munkába elmélyedt mama oldala mellől hébe-korba egy-egy lopott pillantást vetnek a közel álló fiatal emberekre. Kérem ezért el nem itélui az ártatlanokat. A symphonia társaság termét közönségesen olyan helynek tartják, melyben az aglegények vagy ifjonczok, kik függöttségüket egész éltökben meg akarják örízni, egy általán nem mutatják magukat, ha csak a kacsingatások igéző hatalma ellen teljesen biztosítva nincsenek. A külső itt nem igen jó tekintetbe. Nem egy szerelmi viszony keletkezett már itt, melynek vége boldog házasság lett.

A teremnek tehát, — miként fennebb is érintém — polgárius kinézése van, de a legfőbb jellege: valódi kedélyesség. Az előadást a legnagyobb odaadással hallgatja mindenki. Egy-egy tisztos öreg ur gyakran órákig elveri szünet nélkül a tactust és a dilettans ifjuság figyelmesen kíséri zongora-kivonataiból az előadást.

Miként nálunk a Salamon, Pongrácz vagy más népzeneészek reunioin, itt is az előadás folyama alatt eszik és iszik a közönség. A különbség legfennebb csak az lehet, hogy a jó hegyaljai piros helyét itt bajor sör pótolja. Sőt a férfiak dohányoznak is, mi hogy főleg a nőkre nézve igen kellemetlen, alig szükség említenem.

Azon szokás, hogy a közönség nembeli különbség

Minket nem a hatalom csiklandoztat, sem azokat, kik a hatalom élén állanak, mert hiszen mindenki tudni fogja közületek, hogy ezek mindenike inkább ma menekülne tőle, mint holnap; csak a hazafiúi érzet, nem pedig a hiúság csiklandósága tartja őket ama polczon, s vezeti, hogy úgy tegyenek, a mint tesznek. Annak, ki a negatio terén áll, annak igen könnyű, mert annak felelőssége nincs. Ha valaki azt mondja, hogy ez vagy amaz nem jó, annak másképp kellene lennie, az igen könnyen okoskodhatik, mert azon „másképp“-et nem lehet bizonyítani, mert az élet azt nem mutathatja meg, a mi meg nem történt. A mi meg nem történt, az olyan, mint az ó testamentum mannája, melyet mindenki úgy magyaráz, a mint tetszik, mely alatt mindenki olyat gondol rejleni, a mit hisz.

Ha a másik pártot tekintjük, azt találjuk, hogy ott a „másképp“-re nézve mindenkinek különféle felfogása van, mindenik a maga eszméje szerint érti azt, csak minálunk egy az eszme, csak mi nem ismerhetjük azt másképen, s arra nézve mindnyájan egyetértünk.

Ismétlem: összetartás az, a mi most fő feladatunk.

Brassó, 1872 márcz. 19.

F. hó 9 én érkezett városunkba Pestről honvédelmi ministeri titkár Grusz Albert ur, ki a vidék némely községekben úgy a városban is szokása vált hanyag katona állítás okainak felderítésére és a visszaélések megszüntetésére van a kormánytól kiküldve.

A sorozás f. hó 11-én kezdődött a vidékkel, s a ministeri titkár ur a vegyes sorozó bizottmányal együtt működve, rá nézve sok kellemetlenségekkel járó de a véderő ügyére nagy fontosságú feladatának teljes tudatában, nem csak ritka erélyt és tökéletes szakismeretet tanúsít, de a törvények szigorú és részrehajlatlan teljesítése és teljesítése által egyszersmind elismerésünket és tiszteletünket vitva ki magának.

Egyelőre nem nagyon szívesen vettük az ily távolról látogatást, azon hiedelemben élvén, hogy ez nálunk fölösleges, miután mi correcteknek véltük eljárásainkat; azonban csak hamar átláttuk tévedésünket, mert a ministeri titkár ur felfedezte és bebizonyította ez ügybeni számos hiányainkat; megczáfolhatatlanul bebizonyította concret esetek által, hogy lelkészi, és községelöljárósági okmányaink, bizonyítványaink és kimutatásaink nem bírnak a hitelenség és megbízhatóság jellegével.

Ezen és más okokból most már átlátjuk, hogy a kormány ezen intézkedési és ilyen eljárási közegének kiküldése nem csak nem fölösleges, hanem nagyon is szükséges volt. Ha a ministeri kiküldött ur működését eddigi buzgalommal lelkiismereteséggel és erélylyel folytatja és bevégez a városi és vidéki védkötelességet teljesítő népesség kedélyére, a közvéleményre nem csak nagyon megnyugtatóan fog hatni, de a kormány igazságosságában bizodalmat kelt és az irántai tiszteletet is nevelni fogja.

Minő vétkes hanyagság mutatkozott a hadkötelesek

előállításában csak abból is kitűnik, hogy a brassóvidéki II. sorozó járás első osztályából 191 ifjunak kellett volna előállani a mostani sorozásra, és előállott vagy tizenöt, többnyire csonka, béna, kikből csak három soroztathatott be. —

Ugy gondoljuk hogy ezen egy példa is elég illustratioja az itt beharapózott nagymérvű visszaéléseknek.

A mint a sorozás folyamából sejtjük, alig fog az itteni sorozási járásokból a sorhadi jutalék kitelni s inkább úgy hisszük, hogy adósok fognak maradni; hogy pedig a honvédségbe is jusson valami, arról szó sincs.

Oka pedig mindennek nem annyira a különben más vidékekhez aránylag ugyancsak igen nagyra szabott sorhad jutalékban, hanem inkább a hanyag előállításban rejlik, mert ha pontosan előállának a hadkötelesek, mind két részre jutna sorozható.

Sok bajnak kuforrása az is, hogy a községi előjárók nem bírva a véderőről szóló törvények végrehajtásáról helyes fogalommal s a fölöttök álló hivataltól sem kapva utasítást — nem tudják a népet felvilágosítani kötelesegei iránt, mi miatt a védkötelesek sok esetben meghosszabbított szolgálati időre soroztatnak be nem szándékos, hanem tudatlansági hiba miatt.

Azonban nem csak mi nálunk, hanem mint biztosan tudjuk sok más helyt is van országsszerte nagyon sok katona állítási bibi, miknek szerintünk kuforrását idő és hely rövidsége miatt ezuttal nem érinthetve, közelebbi tudósítványunkban adandjuk.

Vidéki.

Magyar képviselőház.

Márcz. 13-ikán.

Elvégre kezdi megenni a képviselőház az időnek léha módra való elfecsérlését. Az ülések tartama felett 5 napig tartott üres tanácskozást e napon bevégezte. A baloldali szónoklatok száma is kezdett kevesbedni, sőt sokan a feljegyzett szónokok közül már elállottak a szótól. Az ülések tartama felett a jobb- és baloldal többsége által az lett a határozat, hogy az ülések 10—2-ig és d. u 5—8 óráig tartassanak.

Midőn ez határozattá vált, Lázár Ádámnak újból tettett egy kis tüntetést eszközölni. Ő ugyanis másodizben kívánt e tárgyhöz szólani, de az elnök kétszeri megintésére sem hajtván, a ház megvonta tőle a szót. A szélsőbal és fölött is névszerinti szavazást kért, de Ghyecy felszólalására elállt kívánságától.

Márcz. 14-ikén.

Annak rendje szerint, ez ülés is kérvények, interpellációk és határozati javaslatok előterjesztésével kezdődött meg. —

Ghyecy Kálmán ez alkalommal bemutatta a baloldal országos értekezlete alkalmával 1135 polgár által aláírt kérvényt a választási és öt éves országgyűlésről szóló törvényjavaslat ellen.

Jókai interpellációjában sürgeti a főváros rendezéséről szóló javaslat mielőbbi tárgyalását; ebbeli ohajtása azonban névszerinti szavazás útján a többség által elejtetett. Ezután Lónyai miniszerelők szólalt föl, oly formán, mintha a főváros rendezéséről szóló törvényjavaslatnak en bloc elfogadását szándékoznék indítványozni. Erre Tisza Kálmán

azt a megjegyzést tette, hogy a törvényjavaslatnak ilyszert elfogadása merénylet a parlamentarizmus ellen, mely ellen előre is tiltakozik.

Tisza Lajos közlekedési miniszter benyújtja a Törökországgal való vasuti egybekötöttéről, a temesvár-orsovai vasut kiépítéséről, az észak-nyugati engedély okmánya né-mely pontjainak módosításáról és az erdélyi vasut tökéjének fölemeléséről szóló törvényjavaslatokat.

Végül az igazságügyminiszternek a bünvádi eljárásra vonatkozó javaslata tárgyalatott.

Márcz. 15-ikén.

A botránnyok kezdenek kevesbedni, — de a petitiók sehogysem, sőt naponta szaporodik kiválóan azok száma, melyek az 5 éves országgyűlés ellen kérvényeznek. A bünvádi eljárásra vonatkozó miniszteri határozati javaslat-hoz Lázár Ádám és Vajda János szoltak s azután a javaslatot egy tizenötös bizottság elé utasították.

Elvégre a választási törvényjavaslat részletes vitátása kezdetét vette; magához a czimhez negyvennél több ellen-zéki szónok iratta fel magát.

Az esti ülésen a választási új törvényjavaslat fölött folyt a vita; ez alkalommal a kormány kijelentette, hogy az en bloc elfogadást a főváros rendezésére nézve úgy értelmezi, hogy abban az esetben, ha a háznak csak egy tagja is elnéznék az en bloc elfogadást, a kormány azt többé nem fogná sürgetni.

Márczius 16-ikán.

Kapp Gusztáv a következő interpellatiót intézi a m. kir. igazságügyi miniszterhez.

Értesülvén a felől — mi egyébiránt már a napisajtó által is közhírré tétetett — hogy a maros-vásárhelyi kir. táblának elnöke, b. Apor Károly, a t. igazságügyi miniszter ur megbízásából, az erdélyi törvényszékeknek és járás-bíróságoknak egy részét megvizsgálja s körutjában a mult hó végén Brassó városába érkezvén, a brassói törvényszéket is látogatta és vizsgálta;

Hogy b. Apor Károly, a brassói törvényszék kebelében, az eddigelé ottan gyakorlatban levő ügykezelési nyelvet teljesen törvényszerűleg folytonos használatban találván, jónak látta hivatalos minőségében a törvényszék személyzetének a fölötti roszalását kifejezni, azon törvényes ügykezelési nyel további használatát eltiltani és a magyar nyelv általános és kizárólagos használatát elrendelni;

Hogy b. Apor más erdélyi törvényszékek és járás-bíróságoknál is működését ugyan ezen irányban és ugyan ezen módon, szóbeli utasításokkal folytatta és folytatja;

Kötelességemnek tartom, hivatkozással az 1868. 44. t. cz. 7. 8. 9 és 11-ik §§ ra és az 1869. IV. t. cz. 6. §. d) pontjára, a mélyen t. igazságügyminiszter urhoz kérdést intézni:

I. Van-e a t. miniszter urnak tudomása báró Apor Károlynak ilyemű, a törvényt sértő eljárásáról? és ha nincs szándékozik-e t. miniszter ur a felett magának beható tudomást szerezni?

II. Szándékozik-e a t. miniszter ur, ennek folytán a szükséges intézkedéseket megtenni, hogy az első bíróságoknál a nyelv hivatalos használatára nézve a létező törvény tiszteletben tartassék s gyakorlati alkalmazása senki által ne akadályoztassék vagy gátoltassék?*)

Irányi Dániel törvényjavaslatot nyújtott be a választásoknál előfordulható vesztegetések és más visszaélések megállítására és büntetésére vonatkozólag.

Ivánka Imre határozati javaslatot nyújtott be, hogy a reggeli üléseken a választási törvények, este pedig a többi fontos javaslatok tárgyalatassanak, minők: a főváros rendezése, a vasutak, kolozsvári egyetem stb.

Az esti ülésen tárgyalatott Ujvidék városa sérelmi felirata Lénárd Máté főispán visszaélései ellen. Ezen tárgyalás alatt egyebek közt egy képviselő a legnagyobb komolysággal hozzáfogott, hogy a házban énekeljen, s így magát és a parlamentarizmust a legmélyebben megsértse.

V i d é k.

Papolecz, 1872. márcz. 14.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Orbai ref. egyházmegyénk tanító-testülete, a már egy évtizednél régebb gyakorolt, a nevelés-oktatás ügyet ész-revehetőleg építő tanító értekezletét, Kovásznán tartotta meg, éppen tegnap az az hó 13-án, pávai tiszteletes lelkész és egyház-megyei közügyigazgató Finta Isván atyánkfia elnöklete alatt. Jelen volt: — tanító-testületünknek minden tagja — a lelkészi karból, az irt elnökön kívül egy tag, ki segéd (kis pap) és iskola tanító is.

Értekezletünk akkori jegyzőkönyve 3-ik pontja alatt ez áll:

„Indítványozza Barabás Samu áa, hogy a sepsiszekben, már-már létre jött néptanító-egylet ügyében a „Nemere“ ez évi 19-ik számában tanügy czim alatt közzétett czikből érthető azon ohajtásnak — miszerint: méltó hogy orbai, kézdi és erdővidéki ügybarátaink is e tárgyat érleljék és a „Háromszéki általános néptanító egylet“ kitűzendő lobogója alá sorakozni igyekezzenek — megfele-

*) Ezen interpellációra adandó felelettel bizalommal nézünk szembe, mert hisszük, hogy az törvényes leend; különben ha szükségesnek látjuk mi is hozzá szólunk a tárgyhöz.

nélkül igyekszik szomját az előadás alatt is eloltani, néha igen derült jeleneteket idéz elő. Peldául az orchester fortissimoja hirtelen csak egy szép pianoba olvad át. A kar, trombiták, dobok s réztányér mérséklék kemény hangjaikat. Minden elcsöndesül. Még a hobva szelid, mélabus, panaszos hangját is alig lehet hallani. A hegedűk csöndes, halk tremoloja a tavaszi szellő susogó fuvallatára emlékeztet. Mindenki el van ragadtatva s hogy jobban figyelhesen, becsukja szeméit is és . . . . puff! hangzik valamelyik asztalka mellől egy „Selterwasser“-üveg dugójának durranása, mely édes andalgásunkból kellemetlenül ráz fel. —

A concertház társasága, mely minden este tart előadást, 36 egyénből áll s terme is sokkal nagyobb és fényesebb, mint az előbbi zenekaré. Müsorozatát, a zeneirodalom mindennemű termékeiből alkotja össze s néha még csárdást is játszik, de ezer szerencse, hogy programm van kezünkben, másképp lehetetlen lenne ráismerni az időtlen darabra.

Itt is terített asztalkák körül ül a közönség; vannak azonban csinos páholyok is. A hallgatóság általában fényesebb itt, mint az előbbi zeneestélyeken, hanem aztán vegyesebb is. Gyakran akad meg a szem óriási chignonán vagy kirívó öltözetén egy . . . . (a t. olvasó bizonyára kitalálta már, hogy kinek? Könnyen elképzelhető azokból itt jóval több katonatisztet láthatni, mint a symphoniatársaság estélyein.

Soha egy darabot sem ismételnék, hanem ha a közönség nem akar tapsaival felhagyni: Bülse — a karnagy — fölemeli kis pálczáját s a társaság köszönet fejében egy

ó nemzeti dalt játszik, mely rendszeren nagyon föllekesíti a különben nyugodt, lassan hevülő kedélyeket.

E nyugodtság legfeltünőbb valamelyik unalmas műdarab előadása alatt. Mert elösmérjük ugyan Beethoven, Mozart, Schubert, s annyi mások ragyogó lautjának érdemeit, de másfelől nem lehet tagadni, hogy e halhatlan classicusokra is illenek Horác szavai: „Quandoque bonus dormitat Homerus.“ A legnagyobb zenehérosok is igen sok művet csak maguk s nem a közönség számára irtak s mégis ez itt a legjobb akarattal, sőt iszonyu béketűréssel hallgatja azokat is végig. Néha lehet ugyan egy-egy elfojtott ásitást hallani, de roszszaló zugást vagy pisszegésben nyilvánuló zajt soha.

A heves magyar ember üvegét talán százszor csapná a zenész fejéhez, míg a német ezzel szembe elnéző béketűréssel viseli magát. Két körülményből magyarázhatjuk meg ez ellentétet. Egyik az, hogy itt a közönség a hallgatáson kívül egyébbel is el van foglalva: a nők dolgoznak, a férfiak isznak vagy dohányoznak, nem mint nálunk, hol az egész előadás alatt csendesen ül vagy áll mindenki, kalapját vagy felsőjét térdén tartva vagy pedig karjait szépen egymásba fonva. Másodszor a nemzeti jellemből érthetni meg ama contrastot: a német nemzet a kitartást és béketűrést illetően sokkal nagyobb adaggal dicsekedhetik, mint a magyar.

E tekintetben nem ártana, ha szenvedélyes, türelmetlen népünk több elnézést és kitartást sajátítva el.

Deák Gerő.

lőleg, adjuk tudtára azon egyletnek, hogy rég gondolkoztunk e tárgyban, miről tanuskodik a mult évben Papolezon tartott értekezletünk jegyzőkönyve is, s nyilvánítsuk azt is, hogy a nálunk szerencsésebb kezdeményezésük eredményét üdvözölve, — szívesen sorakozunk.

Megállapodás: Az indítvány elfogadtatik így módosítván: Örvend értekezletünk ezen jelenségek; nem titkolhatja el, miszerint érzi, hogy az e tárgyban előleges együtt működésre föl nem hivatott; azonban a már tán felsőbb megerősítésre váró alapszabályok velünk közlése s együttes megállapítása után, örömmel fog sorakozni.

Értekezletünk a jegyzőkönyv ezen pontjának a vett uton t. i. a „Nemeré“-ben közlését, jegyző Barabás Sámuel atyánkfára bizza.

Nem mulaszthatom el, nyilvánosságra hozni, hogy orbai tanító-testületünknek, az egyházkerületi közgyűlésen leendő képviselői-ügye, ugyan az irt értekezleten mikép folyt le.

Mielőtt képviselőt választottunk volna, épen alatt irt elmondtam: mivel a Kolozsvárra menés-jövés s ott időzés anyagi korlátotságunkhoz képest még kevés számú testületünknek is sokba kerül, egytől pedig épen ki nem telhetik — jó lenne ha volna közülünk valakinek, igazán meg is bízhatónak, az ott tartzkodásra valami remediuma s a tisztán uti költséget testületileg fedeznők addig, a míg jövőre remélhetőleg segedelmeztetni fognak a képviselők, — s indítványoztam hogy ily gondolattal válasszunk képviselőt. Erre lettek: fizetünk! — szeretném nem fizetni — nyilatkozatok. Azonban kiderült hogy épen egy elismerésre méltó kartársunkra nézve rokonsági uton, biztos kilátás van Kolozsvárra. Mindnyájunk jelenlétében, a legkissebb ellenmondás nélkül testületileg kértük az illetőt, hogy vállalja el megbízásunkat. S midőn már — már rábírtuk volt — szavaztunk. És az eredmény?! hasonlíthatlan kissebségben maradt a nyilvánosságban közös bizalmunk tárgya. Erre guny-mosoly közben volt a megbuktató — úgy látszik — párt (!) vezérnyilatkozata: a szabad választást nem korlátozhatja semmi.

Az „inkább nem szeretném fizetni“ féle többség választottja — különben igazán szeretett tagtársunk — a szavazatok összeszámításakor ki nyilatkozta, hogy ő telyességgel nem válalkozik, s pedig szaváttartó embernek ismerjük. Így hát képviselőtlen marad orbai tanító-testületünk.

Közleményem első részét, a nevelés oktatásügy iránti érzésem, s hivatalból, a második részét pedig azok kedvéért a kiket a tanítóknak az egyházkerületi közgyűlésen való képviselői-ügye érdekel, curiosum-képen — tettem.

Mély tisztelettel kéretik az „Erdélyi prot. közlöny“ szerkesztősége, ezen cikk lapjába való vételére.

Barabás Samu,
orbai ref. tanítókerületi jegyző.

Román lapszemle.

„Telegr. Romanula“ 19. sz. Csodálkozását fejezi ki azon indignációval irt cikksorozatok felett, melyeket a szász lapok hoznak báró Apor, királyi táblai elnök eljárásáról. Csodálkozik azon jayveszéklés felett, mit a szász lapok követnek, a magyar nyelvnek mint hivatalosnak használásáért, holott azon törvényt, mely a magyart hivatalos államnyelvnek mondotta ki, a szászhatóságok mindenik képviselője egyaránt szavazta meg a parlamentben.

Azt mondják a szászok, hogy ezen legtörvényesebb eljárás, a szászok érdekei ellen van intézve. Mi pedig len ezt határozottan tagadjuk. Igen azért, mert ha léteznék is Erdélyben a képzelt „Saxonia“, akkor is a német nyelv használása az állam érdekei ellen történék, mert tény az, hogy azon állítólagos „Saxonia“-ban nem a németek teszik a többséget; másfelől pedig az is áll, hogy a lakókosok ott mindnyájan bírják az román nyelvet, míg a németet nem. Ha a szászoknak tetszett eddig oda erőszakolni a dolgot, hogy német nyelven hivataloskodjanak a nélkül, hogy tekintetbe vették volna a fundus regius többi lakóosainak érdekeit: minő joggal jayveszékelnek most, midőn velők az történik, a mit ők a románokkal szemben mindig tettek a nélkül, hogy államhatalom lett volna kezük közt.

Ugy látszik elfeledték azon jelszavukat, mivel ámitottak benünket: hogy az igazságnak nincs nemzetisége, és hogy nem kell keresni azt, hogy minő nyelvet beszél a bírő, hanem csak azt, hogy az igazságot mikép szolgáltatja. Tartsák eszükbe ezt most is, és ne siránkozzanak!!!

A „Patria“ 25-ik száma pedig így ír:
Parlamentünk két hét óta barlangá aljasult, melyben a cinismus s az emberi szenvedélyek orgiái ütötték föl ocsmány fejüket, hogy alkotmányunk szentélyét megfertőztessék.

S vajjon mi eredménye lehet e fejtelenségeknek? Tán többségünk engedni fog s kinevetteti magát Európa által? Azt nem fogja tenni, sőt az ellenzék otrombaságait megsemmíteni módja leend. Magyarország, sőt a birodalom

érdeke nem engedi, hogy az ellenzék kormányra jusson, melynek egy értelme van a forradalommal!

„Albina“ 19-dik szám. Vezérezikkében szól a képviselőházi mozgalmakról. Felemlíti a képviselőház meddő vitáit, és az ellenzék magatartását, mely kész bármilyen léha beszédekkel eltölteni az időt, csak hogy a választási törvényjavaslatnak törvényerőre emelését megakadályoztassa.

Megjegyzéseit azokra ilyenképen teszi meg: részünkről — ha nem csalódunk — hisszük, hogy a kormány ezen terméketlen vitát zavarhatlan közönbösséggel nézni elhatározta; és szabadfolyamot fog engedni a tárgyalásoknak míg ez ülészak bevégeződik. Felhasználja a kormány a jelen helyzetet arra, hogy az ellenzékkel vádolhassa az ország előtt azzal, hogy az az oka annak, ha a nép javára szolgáló törvényeket meg nem alkothatja.

Politikai tökélet csinál ezzel a kormány saját javára és e mellett még rendelkezik azon számtalan kapacitáló eszközökkel, melyeknek segítségével elég erősnek hiszi magát, hogy a meglevő választási törvények alapján: a jövő választások alkalmával magának többséget szerezzen.

A kormány combinál, és combinációját biztosnak hiszi; de azzal szemben ott áll a nagy kérdőjel: vajjon az ellenzék nem fog azénál nagyobb eselt gördíteni a kormány elébe?

Ma a meglepetések idejében élünk: mindenre készen kell lennünk!

Politikai szemle.

A bécsi alkotmánybizottság a galicziai kiegyezésnek a közvetlen bir. tanácsai választásokkal való egybekapcsolása tárgyában a közelebbi ülésben beadott összes indítványokat elvetette, és elfogadta az albizottságnak a kormány által is pártolt munkáját, miszerint azon mód, mely szerint Galiczia a maga követéit a bir. tanácsba választandja, majd a választási reform feletti tanácskozás alkalmával lesz megállapítandó. A bizottmány erre Biala városnak Galicziától való elválasztása iránti kérvényét vette tárgyalás alá.

A cseh országgyűlés mart. 13-iki leirattal feloszlattott, s az új országgyűlés april 24-dikére hivatottat egybe. Az országgyűlés feloszlását az alkotmányhű német lapok mind örömmel üdvözlik, s reménylik, hogy a nagy földbirtokos csoportjában az új választásoknál az alkotmánypárt fog győzni.

Prágában a püspökök e napokban értekezletet tartottak, melyben megbeszélték a kormány által az alsó clerus irányában tett eljárást. Az értekezlet határozatai titokban tartatnak.

V e g y e s .

(A brassai ipar és kereskedelmi kamara) tagjai közül az 1871. XXXI-dik törvényczikk 7. §-a értelmében a helybeli királyi törvényszék mellé megválasztott kereskedelmi ülnökök: Schneider Frigyes és Popovics János kereskedők, Türk György és Kászoni István iparosok, a mai napon az egész k. törvényszék jelenlétében letették az esküt.

(Képviselőházi scandalum.) Maxinovic Miklós a neve ama híres képviselőnek, ki egy közelebbi ülésen komolyan hozzáfogott, hogy a házban énekeljen. Az elnök figyelemzetésére azonban magába tért, és védte magát, hogy ő tulajdonkép nem is akart énekelni. Ha ily jelenetek fordulnak elő, zavarba jön a néző közönség, hogy színházba vagy képviselőházba menjen mulatni — ha csak ugyan van kedve hozzá.

(A török kormány) tudvalevőleg a dohánymonopoliumot meg akarja honosítani. Miután pedig az osztrák s a magyar kincstár eddig a törökországi dohányt a szerződések értelmében nemcsak kedvezményes áron vásárolhatta, hanem még a fogyasztási illetéket sem volt kénytelen megfizetni, a monopolium behozatala által roppant mérvben megrágtatnék a dohány-vásárlás. A külügyi minisztérium e czélból — mint a „Hetikronikában“ olvassuk, — már is megkezdte a tárgyalásokat a fényes kapuval s a két állam pénzügyi miniszteriumaival egyetértőleg a Törökországban eddig élvezett előnyöket fenn kívánja tartani.

(A torokgyik ellen) a „K. K.“ F. Rossenbergtől következő levelet közöl: A mult évben uralkodott torok-gyik a székegyföldön még most sem szünnén meg: ezen veszedelmes, és nehezen gyógyítható betegségeknek, még most is számos áldozatai esnek. Ennél fogva bátorodom a tisztelt szerkesztőséget fel kérni: figyelemzetni olvasóit, a következő hirdetésre, mely a „Pester Lloyd“, 1867. April 24-iki 97-dik száma mellékletében jelent meg. Nagy fontosságú orvosi felfedezés. Dr. Netsch ur Rauschán Alsó Sziléziában, a torok-gyik valóságos mivoltát, s annak egyszerű és bizonyos gyógy-módját, két év óta felfedezte. — A gége, valamely tincturával, külsőleg békenetvén, a siker, gyors, és csodálatos. Közelebbi utasítást, hozzá intézett levél által nyerhetni. F. Rosenberg.

(„Magyar közlekedési és közmunka bank“) ezim alatt Ciotta János és Trauschenfels Emil egy új, Pesten létesítendő részvénytársulat alakíthatására engedélyt kértek, s alapszabály tervezetüket a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minisztériumnál be is nyújtották, mely azt jogi szempontból való megvizsgálás végett a királyi igazságügyi miniszternek küldötte meg.

(Egy hajmeresztő történet.) Déloroszország pultavai kormányzóságában nem rég egy jó módu paraszt halt meg észrevehető ok nélkül. A sarkert nagy távolsága miatt az agg lelkész csak negyed napra temethette el. A szokásos szertartások után feltétetett a koporsó fedele és lezövegetetett. A pappal együtt az egész gyász kíséret a legnagyobb ijedtséggel visszament a faluba. Egy óra mulva a tetszhalálból felébredtnek sikerült lakát elérni. Ez még fokozta a rémületet; az egész falu menekült. Végre a legbátrabbak megemberelték magukat, a papot keresztjével középre fogva bementek a házba. A feltámadt kimerülten a szoba padlóján feküdt. „Vess keresztet magadra“ kiálták neki messziről, mire a beteg keresztet vetve rebegé: „enni akarok, ennem adjatok.“ Végre neki bátorkodva ágyba fektették és eltávoztak. De az ijedtség, hideg és hóban tett fáradság megtörte a különben erős ember természetét, másnap forró lázban esett és tizenegyed napra rá meghalt.

(A bukaresti kamra) e hó 7-ikén tartott ülésében számos aláírással ellátott indítvány nyújtott be, mely azt kívánja, hogy a román vaspályák összeköttetésbe hozassanak a magyarországiakkal és pedig az Olt folyó völgyén át, tehát a szebeni vonal egyenes meghosszabbításának irányában. Miután az indítvány kellelőleg támogatott, mi fontossága folytán nem meglepő, a házszabályok értelmében tárgyalásra kitézetett.

Ugyanazon ülésben a kormány azon előterjesztése, melyben a vaspályarészvények szelvényeinek beváltására 10 milliónyi rendkívüli hitelt kér, tárgyalás alá vétetett s feltűnően rövid vita után imponans többséggel elfogadtatott.

(Nem mindennapi esetet) beszél a „Vasm. Lap.“: Német-Szent-Mihályon egy földmives neje nyavalyatörésbe esett. A szivtelen férj, nem hogy különben áldott jó nejét ápolta volna, de ellene való pert indított, s azt meg is nyervén, csak hamar egy falubeli hajadon keze után pályázott. A falubeli asszonyok nem tudván eltérni, hogy egy szegény, véten asszonyt a férj csakugy könnyedén elhagyjon, fogták magukat, s összegyűlvén vagy 300-an, az egyik maga elé egy megfordított sajtárt kötött, s azt mint dobot vevén, megindultak a kiszemelt új menyasszony laka felé. Itt a leányt egetrengető zsvaj között kikényszerítvén a szobából, megfogadtatták vele, hogy szivtelen kérője kezét visszautasítandja, mert különben — — itt (mindnyájan tiz körüket mutatták.) A leány meg is fogadta, s így a nőcsere alig ha fog megtörténni.

(A Csokonai szoborról) a „Debreczen“ végleges számadást mutat föl. E szerint a szobor 15,000 frtba kekerült, s alig pár száz frt. kivételével az egész összeg Debreczen városban gyűlt össze.

(A nemzetiségi képviselők) a „P. N.“ szerint elhatározták, hogy nem vesznek részt a baloldal parlamenti strikejében. „Be fogjuk bizonyítani — így szóltak, — hogy mi jobban tudjuk méltányolni a parlamentarismust s érettebbek vagyunk arra, mint a magyarok.“

(A képviselőház) kilencz osztálya elfogadta az öt éves országgyűlésről szóló törvényjavaslatot.

(Női távirások.) Az osztrák távirat államszolgálatban álló 40 nőn kívül újabban számos leányzó — és asszonyoknak nyújtanak a sodronyok életmódot.

(A versaillesi haditörvényszék) 4868 communistát marasztalt el, 20,813-at mentett fel a vád alól ítélletileg; így eddig 25,641 letartóztatott comunista felett történt határozás. Legújabban kettőt ítél el és pedig Baudain Ferenczet halálra, Theophilet pedig örökös kényszer-munkára.

(Az Eötvös szoborra) eddig 19,318 frt, 74 kr. gyűlt be a földhitelintézetnél bankjegyben, s 551 frt. 65 kr. vegyes pénzben.

Közgazdaság.

Észrevételek a „Megjegyzésekre.“

II.

Messze vezetne, ha Kászoni István urnak minden téves állítását elejétől végig sorban akarnám czáfogatni. Ezt csak úgy érhetném el, ha felolvasásomat egész terjedelmében közölném. Ez volna a legesattanosabb czáfolat. De így csak még egy pár tételre szoritkozom, melyekből a „Nemere“ igen tisztelt olvasói következtethetnek Kászoni ur egész bírálatára.

Azt mondja ön, hogy én jayveszékelve hívom fel a székegyeket a képzelt bajok orvoslására és úgy tüntetem fel a székegy népet, mint számalomra méltót. Uram

En nem szoktam jajeszékelní soha. De szoktam a legjobb akarattal állani a dolog mellé mindig; és ott is azt mondom, hogy még nem vagyunk oly százalomra méltó nyomorban, hogy a szebb jövő reményéről le kelljen mondanunk; mondom, hogy alig van hazánkban akkora terület, mely „a legfogékonyabb szívű, éles eszű, erőteljes, tiszta magyar lakósságnak oly tömörségével benépesedve volna, mint a székelyföld“ és mondom továbbá, hogy „a székely daczára régi földmívelési módjának, szorgalma által ugy kiveszi a földből a magáét, mint rendszeres gazdaszat nélkül senki különben.“

En ezekben a székely népre meggyalázót, százalomra méltót nem tudok találni; és megfoghatatlan előttem, hogy ön mégis azzal vádol, hogy székely létemre e népet a világ százalomra tettem ki. Azt hiszem, hogy a ki felolvasomot és az önbírálatát elolvassa, az nem a székely népet, de az önbírálatát fogja százalomra méltónak találni.

Azt állítja ön, mintha én mondtam volna, hogy „a pénzről csak egy néhány uzorást tud; a nép csereeszközre van szorulva.“ En ezt egy szóval sem mondtam, hanem mondtam ezt: „a pénz nem mindenben jó elő mint egyedüli közvetítő eszköz; arról pedig, hogy a pénz maga is lehet a kereskedelemnek tárgya, egy néhány uzoráson kívül másnak gondolni is alig van eszeágában; vagy ha épen volna is, ez Maros-Vásárhelyen kívül máshelyt még bebizonyítva nincs, sem egy népbankkal, sem semmi nemű pénztárral.“

Nekem nem szokásom senkit leczkéztenni, de jó lesz ha ön valaki mástól leczkét veszen és megtanulja, hogy mit jelent a csereeszköz, és mi a kereskedelemnek tárgya. En csereeszköz alatt azt értem, a mivel a vásárt megcsinálni, a mivel valamit venni szoktunk. Ez rendszeren pénz szokott lenni. De azt csak nem tagadhatja ön, hogy nálunk bizony fa és cserép edényeket s többefélét

gabonáért s másért is szoktak árulni. — Kereskedelem tárgya alatt értem azt, a mit eladunk, a mivel kereskedünk. S hogy nálunk pénzt pénzért, vagy másnemű kamatért csak uzorások adnak, tehát pénzzel csak uzorások kereskednek, mivel pénzüntézetünk nincsenek: ezt alig hiszem, hogy „csak az igazságért“ író Kászoni ur is tagadni merje. — Ide redukálendő le az ön állítása e pontnál.

Továbbá azt mondja Kászoni ur nekem: „A fával való kereskedést nem ismeri el ön (t. i. én). Ez már még is kevés tapasztalat“. Megbocsát tisztelt uraságod, én bizony bátor voltam elismorni, s azt a legelső helyre tenni, mire nézve idézem eme szavaimat: „A kereskedés legfőbb tárgya a fa, gabona marha és gyapju“ s azt őszintén megvallom, hogy a külkereskedelmet illetőleg mondtam „egy pár szekér deszka“ alatt én sem 3—4 szekérrel értettem, csak jelezni akartam ez által, hogy koránt sem szállítanak annyit, mint a mennyit jobb viszonyok közt, pl. vasut létele esetében lehetne és kellene szállítani. Hogy azonban épen annyit szállítanak ki, mint ön állítja? — ne vegye rossz néven, ha kételkedem benne. Lehet többet, lehet kevesebbet szállítanak; de az ön statisztikájában legalább nekem szabadjon kételkednem. Van okom rá, mint multkor kimutatám.

A miket ön nagy erőltetve hajánál fogva a székelyfölddel szemben Brassó mellett felhoz, azokat megengedem a „brassói birtokosnak, de felette furcsán veszem a „tösgyökeres székelynek“, s megengedni nem tudom azon „iparos kereskedőnek“ ki „ki igazán jártasnak mondja magát mind abban, a miről én szólottam s még a külföldön is mindenütt megjegyzéseket tett az ipar felől.

Különösen lepte meg azon tételei, melyek ilyenformálag hangzottak, mint ez is: Népszerűséget óhajt (már én) és igen helyesen, — de arról még sem szól, a mi a székely népnek legszükségesebb: iskolák állításáról. No már engedjen meg ön nekem én „a székely

iparról, kereskedelemről és kivándorlásról tartottam felolvasást, és nem iskolák állításáról.“ A mikor ezt fogom kitűzni, akkor szólani fogok róla és elmondom igénytelen nézeteimet a maga helyén különösen az ipariskolákról is. Abban igaza van önnek e szerint, hogy felolvasásomban iskolák állításáról nem szólottam, s még ha azért rótt volna meg, hogy a szalámi készítéséről sem szólottam, — ebben is igaza lenne. De abban nekem is igazam marad, hogy ezek tárgyamhoz nem tartozván, rólok szólanom nem is lehetett.

Nagyon tetszik önmagának: mikor nagy szabásu koturnusáról mondja, én csak akkor szóltem helyesen mikor azt mondtam, hogy tul mentem a határokon, (igen: a felolvasásra szánt idő határain!) s aláírja ön is, hogy én arról tartottam felolvasást a mi nincs; de legyen szives aláírni azt is, hogy ön még nem érte el azon határokat, melyek közt felolvasásom forog, és irni vélt azzal, a mi önnek nincs.

Végre felette visszatetsző Kászoni ur előtt, hogy én ki a „Hon“ ban az egyenlőséget hirdetem s tagadom a nemzetek közti különbséget, — még sem ábrándulok ki a székelyföld és szászöld, illetve királyföld elnevezésből.

Már csak valahogy bocsássa meg ön nekem e kis ábrándot akkor, midőn a magas kormányának elég szives elnézni, hogy ő szász, illetve királyföldnek egészen külön közigazgatási rendszert ad, s midőn egész nyugodt lélekkel hallgatja csaknem minden nap képviselőinktől a királyöld rendezésének emlegetését.

Előttem meg az felette visszatetsző, hogy mindezeket egy oly magas koturnusról beszélő brassói ember, mint Kászoni ur, nem tudja.

Azt hiszem, hogy az elmondottak után mindenki belátja, hogy nincs tovább a kivel beszéljek.

Pest, 1872. márt. 9-én.

Bakcsi Ferencz.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Orbán Ferencz.

Az előpataki hajtó pezsgő-porok

magokban foglalják a híres előpataki gyógyforrások oldó vegyalkat részeit és ezen ásványvizek gyógyhatását fokozott mértékben bírják.

Különösen kitünő hatása van e porok használatának a gyomorhurutban, gyomorgyöngeségben, étvágytalanságban, gyomorpuffadásban, emésztési gyöngeségben, gyomorgörcsben, zahában (tulságos gyomorsavany), vagy is az ugynevezett mellégésben; továbbá máj- és lépdaganatban, az epe rendetlen el- és kiválasztásában, epedugulás-sűrítés és epekövek ellen és az ezen állapotokból származó makacs sárgaságban, ugy nemkülönb a test akár mely szervének elnyálkásodásában, nehéz, lélekzés és szívdobogásban; a belek zsongtalanságban (erőtlenység) a szélkórban, altesti vérpangásban, kezdődő vízkórban, különösen pedig az aranyérben, a vese hughólyag és hughesó hurutjaiban, vese és hughykövek képződése ellen, az anyaméh idült takarjában és daganatában, fehérhólyásban, méhvérvzésekrei hajlamban, szedülésben, fő- és mellhezi vértorlásban, makacs csuklásban, rásttkórban és méhszenyben (hypochondria és hysteria).

E porok nélkülözhetővé teszik az ingerlő hatásu drasztikus hashajtó szereket. Hatásuk biztos, szelid és fájdalommentes, mivel alkatrészei gyengén oldó, hűsítő és csilapító természetűek; ugyanazért huzomosabb ideig is veszély nélkül használhatók, — miről a bel- és külföld több orvosi és tudományos tekintélyei és számos beteget elismerő nyilatkozatok küldöttek be. —

Ára egy 12 adagot tartalmazó doboznak használati utasítással 1 frt. o. é.

Kaphatók e porok minden jelesb gyógyszertárban és minden jelentékenyebb ásvány és fűszerkereskedésben.

Főraktár és szétküldési iroda Brassóban Száva Gerőnek a „koronához“ czimzet gyógyszertárában 4 5-0

Legújabb szerü

Teke-asztalok!!

10%-al olcsóbb, mint bárhol!!

A tisztelt érdeklődők figyelmébe ajánlani van szerencsém — minden Brassóban készülték fölött előnyt kivívott teke-asztalaimat, melyeket minden szerkezet szerint, kül- és belföldi fábokból, kívánatra köblattal — s az eddigieket jóságra fölül muló Cautschuk (gummi) mandanellel készítek, és a legjobb felszereléssel készen is tartok; — és az erre vonatkozó minden javítás és átalakításokat, — továbbá minden kávéházi berendezéseket, jégpinczéket vidékre is a legezelszerűben eszközök.

Az anyag és munka zsilárságáról felelősséget vállalok. — 48 2-3

Brassó, szélespatak 52 h. sz. alatt.

Szemerjai Gábor,

asztalos-mester.

46 2-3

Hirdetmény.

A bardoczszéki hatod birtokosság erdejére a jelen 1872 évre legelés végett 2000. drb. juh darabjától 20 kr. o. é. fizetés mellett felvétetik — kiknek szándékuk van a legelőt kibérelni, Bibarczfalván alólirt hatod elnökkel értekezhetnek. Benedek Ferencz.

Hirdetés.

Kétezer darab 3—5 éves eperfa 15—25 krig és 50 lat eredeti japáni-selyem tojás — latja 3 frt. — kapható Seps-Szent-Györgyön 47 2-3 Gyárfás Sámuelnél.

Végetadás

szabad kézből, 25%-al alább mint a vételár. Egy singeskereskedéshez tartozó mindennemű cikkek tetemesen le szállított árban fognak eladatni alólirt által Seps-Szent-Györgyön. A nagy érdemű közönség szives megkeresésébe ajánlja árucikkeit Seps-Szent-Györgyön 43 4-5

WEINBERGER S., kereskedő.

Nyomatott Rómer és Kamnernél.

FELHÍVÁS!

A „Magyar kölcsönös biztosító bank“ alólirt vezérügynöksége értesíti a községit és egyházi előljárokot, hogy ez intézet az eddigi tömeges csoportosulások után, a községit, egyházi valamint az árvák tulajdonát képező épületek tíz elleni biztosítását a következő mérsékelt díjak mellett eszközözi:

- Cseropes fedelü épületeknél 100 fl. után 10—12 kron,
- Zsindelyes fedelü épületeknél 100 fl. után 36—50 kron,
- Szalma vagy nád fedelü épületeknél 100 fl. után 80—100. kron.

Több évekre kötött biztosításoknál még 10%-lék eme díjakból levonatik, azt alább szállítja még az évi nyeresemény kiosztása, mely e testületnél a biztosítók jogos tulajdona, a mig más részvényes társulatoknál a részvényesek közt osztatik fel;

és hogy mily nyereseményeket csapolnak le a részvényes társulatok a közönség kezéből saját zsebeikbe, elég fényes bizonyítéka annak azon körülmény, alig rendelkeznek kezdetben 1 millió felüli összeggel, és nehánv kedvező évek után 4—5 millióval bírnak.

Ilykép a közönségtől függ ezen intézethez csatlakozva azon milliókra menő nyereseményeket, saját magok javára megtartani, az által a díj befizetéseket a legalantabbi fokra szállítani.

Bővebb felvilágosítást nyerhetni a bank vidéki ügyvivősegeinél, vagy Maros-Vásárhelyt Erdélyre nézve a központon.

Holczer Gyula,

a „Magyar kölcsönös biztosító bank“ erdélyi vezér-ügyvivője.

42 5-6